

Moša OSKUPNOST

glasilo szdl ljubljana moste-polje

● IZ SEJE OBČINSKE SKUPŠČINE

Raziskovalni in inventivni dejavnosti dajmo pravo mesto

Zbori naše občinske skupščine so 30. januarja na ločenih zasedanjih (le družbenopolitični zbor 3. februarja, ker prva seja ni bila sklepčna) kot najpomembnejše točke dnevnega reda obravnavali vlogo raziskovalne in inventivne dejavnosti v občini in v mestu, analizo osebnih dohodkov v naših organizacijah združenega dela in uresničevanje družbenega plana občine na področju varstva okolja.

Osnova za razpravo o inventivni in raziskovalni dejavnosti je bilo gradivo, objavljeno v Delegatski tribuni in Poročevalcu skupščine mesta Ljubljane, dopolnila pa sta ga še uvodna govor predstavnika občinske raziskovalne skupnosti Ivanuše Melihar (na zboru združenega dela in družbenopolitičnem zboru) in dr. Viktorja Grilca (na zboru krajevnih skupnosti). Kot je dejala Ivanuša Melihar, je za razvoj raziskovalne dejavnosti pomembno, da je na voljo dovolj

denarja, ustrezno izobraženi ljudje, zanemariti pa tudi ne kaže naša miselnost, ki rezultate zahteva pri priči, čeprav se prav v tej dejavnosti, morda bolj kot kjerkoli drugje, pokažejo šele čez čas. Glede inovacijske dejavnosti pa je menila, da imamo veliko število ljudi, ki imajo dobre ideje, toda te se iz raznih vzrokov, pogostokrat tudi zaradi nevošljivosti, izgubijo. Za raziskovalno in inventivno dejavnost

(Nadaljevanje na 3. strani)

● POGOVOR S PREDSEDNIKOM OBČINSKEGA KOMITEJA ZVEZE KOMUNISTOV PAVLOM VINDIŠARJEM O NEKATERIH KONKRETNIH VPRAŠANJH PRED SEJO OBČINSKE KONFERENCE ZKS

DELU VRNITI VELJAVO

Vse bližje je datum volilno proroške seje občinske konference Zveze komunistov, ki bo 24. marca letos. Ne samo člani ZK, tudi druge občane zanima, katera vprašanja in problemi so bili v teh predkonferenčnih aktivnostih najpogosteje postavljeni in katera konkretna vprašanja, značilna za naš čas in tudi za našo občino, bodo najbolj poudarjena na letni seji najvišjega organa občinske organizacije ZK, ki bo prihodnji mesec. Da bbi dobili odgovore kaj najbolj iz prve roke, smo prosili za pogovor predsednika občinskega komiteja ZKS Pavla Vindišarja.

Pogosto slišimo, da se občine gospodarstvo in politično zapirajo in da je to posledica ozke politike občinskih vodstev. Ali velja ta ocena tudi za našo občino?

Prepričan sem, da vsa občinska vodstva sodijo, da so takšne ocene sicer točne, vendar namenjene nekemu drugemu. Zato bi presoja razmer v lastnem okolju morala biti stalna naloga, tudi v ZK; to pa samo na strokovnih podlagah, ki pa jih ne bi smeli zamenjevati s političnimi. Sicer ne bomo prišli do resničnih korenin, iz katerih se lokalizmi in zapiranja, od tozgov pa do jugoslovske skupnosti, v resnici hranijo.

V Mostah se srečujemo v bistvu z enakimi težavami, kot jih

osnovni problem močanskega gospodarstva, niti gospodarski niti politični. Večina naših organizacij potrebuje in išče celoten jugoslovanski prostor, nekaterim tudi ta več ne zadošča. To velja za delovne organizacije Emone, za Žito, Saturnus, Kolinško, Geološki zavod, Mineral, Rog, Izolirko, Papirnico Vevče, Totro, Jato... Takšen pristop potrebujejo zaradi svoje strukture, ta prostor pa iščejo z združevanjem sredstev, s poslovnim sodelovanjem, z vključevanjem v večje sisteme, itd. Res pa je, da je tu prišlo do določenega predaha. In pogledati bo treba, kje so vzroki za to. Vse možnosti zagotovo niso izkoriščene. Na občinskem komiteju smo pred časom ocenili, da smo odprti, in to zaradi gospodarskih, ne pa zaradi nekakšnih političnih interesov.

In edino to je lahko prava odprtost. Želeli pa bi več investitorjev od drugod, tudi iz drugih republik. Tako bi na primer v Saturnusu želeli povečati proizvodnjo žarometov, vendar so v Crveni zastavi zgradili za svoja vozila svoj obrat. To pomeni, da z graditvijo vzporednih kapacitet v Jugoslaviji še nismo opravili. Na sejah občinskega komiteja so bile v zadnjem času večkrat izražene zahteve po prestrukturiranju močanskega gospodarstva. Takšne zahteve lahko najdemo že vrsto let v programih razvoja občine. Manjka pa nam tako idej kot sredstev. Morda idej celo bolj. Iztrošenost strojev in zastarela tehnologija nas vse bolj omemujeta v proizvodnji;

(Nadaljevanje na 3. strani)

SLOVENSKI NARODNOOSVobodilni SVET

PRED 40 LETI

V letošnjem letu se spominjamo nekaterih dogodkov, ki so pomembni v zgodovini in razvoju naših narodov in narodnosti. V ospredje teh dogodkov sodi prav gotovo 40-letnica prvega zasedanja slovenskega narodnoosvobodilnega sveta (SNOS), ki je bilo 19. in 20. februarja 1944 v Črnomlju, in 40-letnica ustanovitve strokovnih, upravnih, znanstvenih in kulturnih institucij, ki so po sklepu predsedstva SNOS začele delovati v letu 1944 v Beli krajini.

Na prvem zasedanju slovenskega narodnoosvobodilnega sveta sta bila tudi naša občana Franc Taurer iz Novega Polja in Štefan Trobiš iz Most.

Sklepi, sprejeti na zgodovinskem drugem zasedanju AVNOJ, so terjali nadaljnje izgrajevanje slovenske državnosti v okviru federativne Jugoslavije. Zato je bil Slovenski narodnoosvobodilni odbor (SNOO) — izvoljen je bil na Zboru odposlancev slovenskega naroda v Kočevju in je štel 120 članov — sklican na prvo zasedanje v Črnomlju 19. februarja 1944, kjer se je kot najvišji oblastveni organ preimenoval v Slovenski narodnoosvobodilni svet — SNOS.

SNOS je potrdil delo slovenske delegacije na II. zasedanju AVNOJ. SNOS je neposredno in ustvarjalno razpravljal zlasti o graditvi narodne oblasti in slovenske državnosti v okviru federativne Jugoslavije, o graditvi naše ljudske demokracije, o gospodarskih vprašanjih, o prosvetnih in kulturnih problemih. SNOS je med drugim

sprejel »Deklaracijo o vzpostavitvi Nacionalnega komiteta osvoboditve Slovenije«, »Deklaracijo o pravicah in dolžnostih slovenskega ljudstva« ter »Odluk o razpisu volitev v Narodne osvobodilne odbore«.

Med odloki, ki jih je sprejelo prvo zasedanje SNOS, niso več samo odloki, kakršni so doslej spremljali bolj ali manj samorastli, iz neposredne narodne osvobodilne borbe izviraajoči in neposrednim potrebam narodnega gibanja ustrezni pohod slovenske narodne oblasti, temveč so že neprimerno več. So temelji naše narodne oblasti in ljudske demokracije — v svobodni bodočnosti« (B. Kidrič).

Med odloki, ki jih je sprejelo prvo zasedanje SNOS, so tudi odlok o izdaji plačilnega bona, odlok o narodnem davku, odlok o obvezni obdelavi plodne zemlje in o zaščiti semen ter plemenske živine in odlok o zaščiti gozdov na slovenskem ozemlju.

Naloga časne vlade je SNOS zaupal svojemu predsedstvu — to je na kočevskem zboru izvoljenemu predsedstvu slovenskega narodnoosvobodilnega odbora — ki ga je razširil še z delegatom s Primorske. Pri predsedstvu SNOS so bili ustanovljeni potrebni odseki (za notranje zadeve, izgradnjo narodne oblasti, gospodarstvo, finance, prosveto, zdravstvo, obnovo, informacije in propagando, za prehrano, gozdarstvo, promet, sodstvo), ki so bili po svoji naravi upravni aparat.

Predsedstvo SNOS je vodilo nadaljnjo izgradnjo slovenske ljudske oblasti. Na podlagi odluka SNOS je predsedstvo SNOS 1. marca 1944 razpisalo volitve v krajevne in okrajne NOO, ki so na vsem osvobodjenem ozemlju potekale konec marca. Na ozemlju, ki ga je še kontroliral sovražnik, pa so bile volitve opravljene vopredno z osvobajanjem. Volitve so pomenile uvod v uresničevanje sklepov II. zasedanja AVNOJ in I. zasedanja SNOS.

● SEJA OBČINSKEGA SINDIKALNEGA SVETA RUZULTATI DELA IN NE URAVNILOVKA

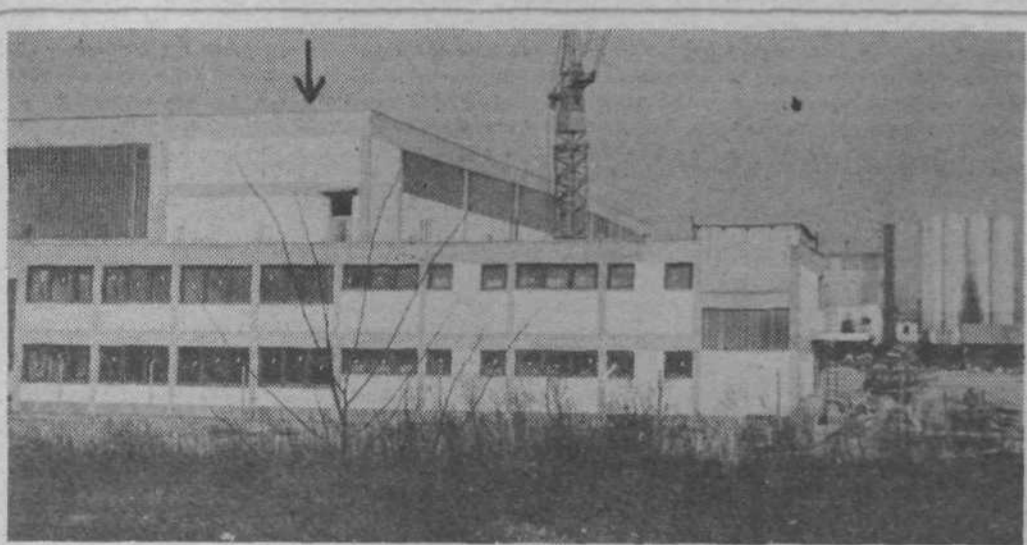
Člani občinskega sveta ZS so na 9. redni seji obravnavali analizo raziskovalne in inventivne dejavnosti v občini, analizo osebnih dohodkov v OZD občine, opravili organizacijske in kadrovske priprave na volilno sejo, sprejeli poročilo o delu v letu 1982—1983 ter sprejeli programske usmeritve za naslednje obdobje.

Po vseh obravnavanih vprašanjih je bilo veliko razprav, sprejeti sklepi pa bodo dobro vodilo pri aktivnosti članov zveze sindikatov pri nadaljnjem delu. Glede razvojnega raziskovalne inventivne dejavnosti občinski svet meni, da s stanjem na tem področju ne moremo biti zadovoljni. Zato so poudarili potrebo po vključevanju razvojno raziskovalne in množične inventivne dejavnosti v planske dokumente te vsake OZD, kadrovska politika naj bi prilagajala nujno potrebni tehnološki preobrazbi gospodarstva občine, ustvariti je treba ustrezno družbeno klimo ter ustrezno stimulirati in vrednotiti razvojno raziskovalno in inventivno delo. Posebej so poudarili pomen razvoja te dejavnosti pri uresničevanju dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije.

Člani občinskega sveta ZS so menili, da analizo OD v OZD občine moramo uporabiti v vsaki OZD za poglobljeno analizo lastnega uresničevanja načela delitve po delu in rezultatih dela. Pri tem je nujno potrebno zagotoviti soodvisnost OD od rezultatov gospodarjenja, uskladiti sisteme nagrajevanja z družbenim dogovorom ter strokovnimi podlagami, posebej pa zagotoviti ustrezno vrednotenje proizvodnega ter ustvarjalnega dela. Ob tem moramo izhajati iz dejansko ugotovljenih rezultatov dela ter na ta način preprečevati škodljiv vpliv uravnilovke. Občinski svet je posebej opozoril na potrebo doslednega uresničevanja zakona o zajamčenih OD, sprejel pa je tudi sklep o akciji sindikata pri uresničevanju v Ljubljani sprejetega dogovora o minimalnem OD, ki ga lahko ima delavec za normalno opravljeno delovno obvezo.

Člani občinskega sveta so sprejeli poročilo o delu občinskega sveta in njegovih organov za obdobje 1982—83 in programske usmeritve, sklep o volilni seji občinskega sveta ZS, ki bo 27. februarja 1984, ter določili predlog evidentiranih kandidatov za opravljanje najodgovornejših funkcij v občinskem svetu. Za predsednika občinskega sveta je predlagan Martin Pograjc, za podpredsednika občinskega sveta Marija Fedran, za sekretarko občinskega sveta Marija Lukežič ter za sekretarja v občinskem svetu Iban Lukman.

VINKO FRANJO

● Za rekonstrukcijo tovarne čokolade

Edina slovenska tovarna čokolade GORENJKA, ki sodi v Žitov tozd TRIGLAV — GORENJKA v Lescah, doživlja svoj preporod. Tako so 7. februarja vsi Žitovi tozdi podpisali »Samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev za rekonstrukcijo tovarne čokolade v tozd Triglav — Gorenjka«. Namen združevanja dela in sredstev je skupna izvedba vseh del, ki so predvidena v ta namen, s čimer bo omogočeno skupno vključevanje na tujih trgih in povečanje izvoza konditorskih izdelkov, kot tudi njihov skupni plama na domačem trgu, oziroma oskrba s surovinami.

Za I. fazo bodo po predračunski vrednosti vložili 45.431.199 din, za II. pa 63.396.382 din. Več o tem preberite na 8. strani. Na sliki: Skladišče v katerih sestavljajo opremo za proizvodnjo čokolade. I. C.

Saturnosovi žarometi za Nemčijo

Iz Saturnosove Tovarne avtoopreme od decembra dalje spet odhajajo žarometi v Nemčijo. Sredi lanskega leta so v tovarni Volkswagen začeli izdelovati nov tip vozila golf, v katerega vgrajujejo žaromete nove oblike in znatno boljše kakovosti, saj morajo nuditi 6-letno garancijo. V razvoju Tovarne avtoopreme so našli izvirno rešitev za zaščito proti rjavemu, ki so jo tudi patentirali, vendar so z osvajanjem novega žarometa v celoti zamudili rok za nekaj mesecev. Volkswagen je kljub temu ponudil Saturnusu možnost, da jim dobavlja 40 odstotkov vseh potrebnih žarometov. Pogodba za zdaj še ni dokončana; obveljala bo, če bo Saturnus v preizkusnem obdobju do konca marca redno dobavljal žarometa zahtevane kakovosti.

Besedilo V. C., slika M. TODORI

Raziskovalni in inventivni dejavnosti dajmo pravo mesto

(Nadaljevanje s 1. strani)

bi morali mladino zainteresirati že v šolah.

Dr. Viktor Grlic je ocenil, da je ta dejavnost, ki je pravzaprav zažvela v Mostah šele leta 1979, slabo razvita. Tudi zato, ker gre veliko zbranega denarja, podobno kot drugje, za vzdrževanje aparata, za ljubiteljske raziskave, delo je razdrobljeno, deleži krivde pa nosijo tudi posebne delegacije za sis za raziskovanje, ki delujejo bolj malo. Poudaril je vlogo in pomen raziskovalne dejavnosti v krajevni skupnosti, saj se prav tu pojavijo in čuti vrsta problemov, za katere raziskovalci zaradi slabih delegatskih povezav nikoli ne zvedo.

Na zboru združenega dela se je v razpravi oglasil k besedi le August Snobj, delegat I. konference delegacij iz Saturnusa, ki je naš-

tel, kaj vse nameravajo se storiti za pospešitev te dejavnosti v njihovi delovni organizaciji. (Saturnus je poleg Papirnice Vevče, Gradisa in Teola ena redkih or-

Na zboru KS je bilo slišati, da delegati niso zadovoljni, ker odgovori na delegatska vprašanja prihajajo prepočasno. Delegatka iz KS Zadobrova Sneberje Jožica Vrecl je dejala približno takole: »Če nas že ne morejo razveseliti hitri odgovori, bi radi videli, da bi nas vsaj njihova vsebina. Toda kaj, ko na koncu vsakega odgovora piše, da zaradi pomanjkanja denarja naš predlog ni uresničljiv.«

ganizacij združenega dela v naši občini, ki raziskovalni in inventivni dejavnosti namenja precej pozornosti.)

Janez Gregorič, član izvršnega sveta, pa je delegate opozoril na podatke v Delegatski tribuni, ki kažejo, da ta dejavnost ni ravno v zavirlivem položaju. Zanj danes namenimo le še 1,2 odstotka od dohodka, medtem ko smo pred časom dajali že 2 odstotka, tako da ne moremo govoriti o njeni razširitvi in s tem v zvezi o novih idejah, o prodoru na tuje trge, če pa vanjo vlagamo manj denarja, kot smo ga včasih.

Bolj živahna je bila razprava o tej temi na zboru krajevnih skupnosti. Roman Kolar, delegat iz KS Moste se je zavzel, da se naredi pregled raziskovalnih nalog v občini, mestu in republiku. Rezultate opravljenih nalog pa bi bilo treba tudi javno objaviti, kar doslej ni bilo v navadi. Niko Lukež, predsednik naše

občinske skupščine, je menil, da je delo posebnih delegacij za raziskovalno-samoupravno interesno skupnost precej zamrlo. Iz delegatskega gradiva pa ni razbrati, zakaj je do tega prišlo. Delegatka iz KS Zadobrova-Sneberje Jožica Vrecl je spraševala, če bo usmerjeno izobraževanje pripomoglo k temu, da se bo izboljšala izobrazbena struktura tistih, ki delajo v raziskovalni dejavnosti. Na to vprašanje je navezal svoj prispevek delegat Miro Vehovec iz KS Štepanja vas, ki je dejal, da mora biti raziskovalec široko izobražen človek. Toda ali naše srednje usmerjeno izobraževanje ponuja tako znanje? Pavlo Ljubanič iz KS Zaloga pa je zanimalo, kakšen je denarni učinek raziskav.

Delegati obeh zborov so po končani razpravi podprli stališča

izvršnega sveta, družbenopolitičnih organizacij in komisij glede raziskovalne in inventivne dejavnosti in se tudi sami zavzeli za njeno nadaljnjo razširitev.

ZBOR KS O'VARSTVU OKOLJA

Najbolj pa so se delegati zbora krajevnih skupnosti razživeli, ko so govorili o varstvu okolja. Navezali so vrsto neurejenih zadev, ki pravzaprav bolj sodijo na sejo skupščine samoupravne interesne komunalne skupnosti kot pa na sejo zbora krajevnih skupnosti. Zato so tudi sprejeli sklep, da se čimprej sestanejo delegati tega zbora in delegati za komunalni sis in pretrasejo zadeve, ki jih težijo na komunalnem področju.

Pavla Ljubanič iz Zaloga je ponovno zahtevala, da se odpravi vzroke za »zaloški smrad«, ki ga povzročajo Koteks-Tobus, tozd Koprod. Za napeljavno toplovodnih cevi tudi v individualne hiše, saj bi to manj onesnaževalo okolje, se je zavzel Roman Kolar iz Most, Jožica Vrecl iz KS Zadobrova-Sneberje pa je naštel več stvari, ki žulijo krajeve. Omenila je hrup, ki ga

povzročajo ranžirna postaja (rešitev vidi v posodobitvi), smrad, ki prihaja tudi do njih iz Zaloga, spraševala pa je tudi, zakaj se odloča sprejetje stališča za zaščito pitne vode, zaradi česar so seska MS 103-2, ki je komunalno opremljena, ni pozidana.

Postavljanja republiških objektov v naši občini se je dotaknil Ivan Šuštaric iz KS Hrušica Fužine. Miho Katavič je ponovno opozoril, da se na račun športnih objektov zmanjšujejo sprehajalne površine v parku Kodeljevo. Niko Lukež pa je omenil, da imata občinsko in mestno gradivo to pomanjkljivost, da obravnava te zadeve, ki so napisane v družbenem planu, in sicer v tistih poglavjih, ki se nanajajo na varstvo okolja, zana marjajo pa druga področja, na primer promet in industrijo.

Delegati obeh zborov so obravnavali tudi elaborat o družbenoekonomski upravičnosti delovne organizacije Kulturni dom Španski borci. Sprejeli so sklep, da se strinjajo z njeno ustanovitvijo, vendar bo le-ta pričel veljati šele takrat, ko bo svoje mnenje o elaboratu dala tudi občinska kulturna skupnost.

DARJA JUVAN

DELU VRNITI VELJAVO

(Nadaljevanje s 1. strani)

tudi v tisti, ki ima odprte tuje trge. Zato v največjih delovnih organizacijah produktivnosti ne morejo bistveno povečati, vsaj ne s prijemi, ki jih uporabljajo. Tudi zato smo v jeseni preteklega leta zabeležili padeč proizvodnje. Zračnja pa vzbujati upanja največja novejša investicija v občini. Julon: zadnje četrtletje leta 1983 so že delali brez izgube. Ostala pa bo izkušnja, da prestrukturiranje ni samo zbiranje finančnih sredstev, niti ne samo sledenje trenutni tržni konjunkturi.

Struktura zaposlenih v občini je izjemno nizka. Več kot polovica je brez kvalifikacije ali le s pridobljenimi izkušnjami. S tem so povezani nizki osebni dohodki, z njimi pa zelo velika socialna in politična občutljivost.

V občini ne gradimo novih velikih objektov. Zato pa so šle nekatere delovne organizacije, kot Kolinska, v manjšo, toda zanesljive investicije; in ko je del celotne investicije končan, ga takoj lahko vključijo v proizvodnjo. Največ je v Mostah modernizacija, prek 30, in mnoge od njih bodo prispevale k večjemu izvozu, kot na primer v Mesni industriji Zaloga, Zitu, Papirnici Vevče, Jati, pripadljajo se v Arbu, itn. Ugotavljamo, da se moščansko gospodarstvo odloča za pot majhnih korakov; in tega ne bi smeli podcenjevati; čeprav to ne more postati strategija.

Na konferenci najbrž ne boste zaobšli izvornih prizadevanj?

Izvozne cilje težko uresničujemo. Vzrokov je več, poleg tistih, ki veljajo nasploh za izvoznike, pa se nekatere moščanske delovne organizacije srečujejo še s posebnimi problemi: Papirnica s padanjem cen na zunanjem trgu; ob količinsko večjem izvozu ustvarjajo manjši devizni dohodek; gradbeništvo se zunanji trg oži; tuji kupci postavljajo vedno znova še dodatne zahteve, kot na primer za MLZ. Blizu 90% izvoza iz občine ustvari le nekaj organizacij. Res je, da vsi

ne morejo izvažati, res pa je tudi, da breme ni porazdeljeno. Stalše imamo dovolj, tako skupščinskih kot partijskih in sodim, da razprave o tem še nismo končali. Predvsem moramo v ZK bolj afirmirati tiste kolektive, ki so nosilci izvoza.

Za našo oceno je pomembno tudi to, da ljudje v izvozu ne vidijo več samo družbene prisile in jugoslovske solidarnosti; začnejo spoznavati, da je izvoz porok za prihodnost njih samih. In v ZK moramo to bolj poudarjati, ljudem moramo povedati, da perspektiva ni v zapiranju na notranjem trgu. V nekaterih kolektivih to že vedo: če je treba izpolniti izvozne obveznosti, so se ljudje ne samo pripravili, ampak se hočejo odreči svojemu počitku, pripravljeni so prijeti za vsako delo. Podpreti pa moramo kolektive tudi v njihovi zahtevi, da kdor več izvažajo, dobi nekaj več deviz kot pa tisti, ki ubirajo lažja pota. To vprašanje ni razrešeno. Tako na primer v Rogu na Letalski cesti kljub visoki produktivnosti in svetovni kvaliteti poslujejo na robu izgube, in sicer zato, ker se cene določajo na način, ki z dobrim delom in trgov resnično nima stičnih točk. Prav iz tega primera moramo zato potegniti politično oceno; od organizacij zahtevamo prestrukturiranje oziroma nove proizvodne programe za čas, ki prihaja, po drugi strani pa jim to z družbenimi instrumenti onemogočamo.

Ali so osnovne organizacije ZK usposobljene za zelo zahtevne naloge?

Usposobljenosti osnovnih partijskih organizacij bomo na seji konference posvetili posebno pozornost. Kratka ocena njihovega delovanja je takšna: OO ZK vstopajo v ključne probleme lastnega okolja, so mobilnejše, ne izčrpavajo se s pasivnim informiranjem, manj se ukvarjajo s formalnimi organizacijskimi zadevami. Ob vsem tem pa

beseda partije nima dovolj zaupanja in s tem moči.

Proces izstopanja iz ZK obstaja. Kdor sam sodi, da ne spada vanjo, naj izstopi. ZK je nasploh v preteklih letih izgubila kadrovske kvalitete, s tem pa tudi ostrino in ofenzivnost. Potrebujejo pa trdnjšo oceno, do kod gre danes za čiščenje partije, ki ga zahteva čas sam in ki zato vodi k njeni ozdravitvi, kje pa so slabosti partije same. Zastrujemo odgovornost neaktivnih sekretarjev in osnovnih organizacij. Po podatkih, ki jih imamo, je 20% OO ZK v občini-pasivnih. Mnoge so tudi pripravljene na vsakršne kompromise. In prav te deli okoljih se srečujemo s frontalnimi napadi na ZK pod izgovorom, da je ZK izgubila sposobnost razreševanja družbenih problemov. Vse odgovornosti sicer ne moremo prevaliti na osnovne organizacije, toda tu bi se morala partija čutiti vsak dan. V ZK so še vedno takšni, ki že leta niso spregovorili, da niti ne vemo, kaj mislijo. Zahtevamo več demokracije, tudi v ZK, toda tudi več enotnosti ob dogovorjenem. Ni vsaka razlika v mišljenju neenotnost, toda večina zavezuje manjšino.

Prosimo vas še kratko oceno političnih razmer v občini.

Gospodarske organizacije imajo pripombe na ukrepe, ki se sprejemajo v administraciji; za te pripombe imajo argumente. Predvsem zahtevajo takšne ukrepe, ki bodo spodbujali boljše delo in nagrajevali tiste, ki res nosijo bremena stabilizacijskega programa. Obenem pa je treba povedati tudi to, da v občini ne poznamo organizacije, ki bi vzroke za težave iskala samo zunaj sebe. Mislim, da je partijskim organizacijam v zadnjih mesecih uspešno ustvariti razpoloženje, da bodo brez večjih lastnih naporov stvari slabše. Zadnja podražitev surovosti in energije sicer ni bila sprejeta z navdušenjem, kajti naša industrija je predvsem predelovalna. Toda zmernega optimizma, ki nastaja v delovnih organizacijah, to ni zavrlo. Večina moščanskih organizacij se čuti sposobne za konkurenco, zato zahtevajo delovanje trga. Ob tem se dogajajo tudi nerazumljive stvari: ko je inšpektor ugotovil, da v Teolu prodajajo izdelek po ceni, ki je nižja od odobrene, se je odločil, da bo razloge za to temeljito pretrsel, kajti z obrazložitvijo Teola, da hočejo biti konkurenčni, nikakor ni bil zadovoljen. Torej tam, kjer so bile dvignili nedovoljeno, so imeli en obisk inšpektorja; tam pa, kjer poskušajo uveljaviti osnovno načelo vsakega dobrega gospodarja, pa bodo dobili kontrolno komisijo. To nas mora skrbeti. Očitno je, da ne sumimo samo v tiste, ki neopravičeno dvigujejo cene, neopravičeno glede na odloke, mnogo bolj su-

mimo v tiste, ki danes lahko dobro gospodarijo.

Politično nerazpoloženje povzročajo informacije v tisku, s katerimi najprej vnašamo med ljudi nemir, potem pa jih umikamo. Enkrat je bila to napoved stabilizacijskih davkov, drugič prepolovljena vrednost bencinskih bonov, tretjič solidarnostno prelinjanje elektrike, ne da bi ljudem povedali vso resnico. V tem trenutku nismo šli med ljudi z obveščanjem o možnostih za pridobitev novih kreditov in pogojih, ki jih postavljajo tuje banke pred nas; občani z izostreno politično razsodnostjo spremljajo kadrovske spremembe na različnih ravneh.

V delovnih kolektivih se oblikuje najvitalnejši kadrovski del, to so tisti, ki so prepričani, da bomo stabilizacijsko bitko dobili. Nismo pa doslej tega kadrovskega dela afirmirali in širili. Premalo smo pritegnili mladino, čeprav so nekateri veliki kolektivi dejansko sestavljeni iz nje.

Ne smemo pozabiti, da smo imeli ustavitve dela v tradicionalno naprednih proletarskih kolektivih. Nismo se dovolj spopadali s tezo, da v Jugoslaviji delamo dobro samo v Sloveniji. Ljudem je treba povedati resnico: tu razlike so, vendar se zmanjšujejo in prav v ZK ne moremo stabilizacijskih naporov ocenjevati edino z republiški merili. Tudi znotraj lastnih okolij nismo šli v diferenciacijo. Vztrajamo na diferenciaciji med tistimi, ki izvažajo, in tistimi, ki čakajo devize od države, čeprav bi jih že v času čakanja vsaj del lahko ustvarili sami. Tako kot bomo zahtevali uresničevanje planov znotraj delovnih organizacij, bomo zahtevali, da se v družbi odpravi vse tisto, kar še ohranja privilegije pod zaščito države. V nekaterih kolektivih, zlasti tistih, kjer delajo dobro, žive pa slabo, se sprašujejo, zakaj se dogovorjeno ne uresničuje.

V občini je 20% zaposlenih prišlo iz drugih republik. Ugotavljamo pa, da se delavci v naših kolektivih ne dele po nacionalni pripadnosti, ampak po tem, kdo dela dobro in kdo slabo. Diferenciacijo po tem kriteriju moramo razširiti na celotne kolektive, ne glede na republiške meje. Ljudje so do dogovorjenosti in sicer v tistih poglavjih, ki se nanajajo na varstvo okolja, zana marjajo pa druga področja, na primer promet in industrijo.

S. G.

Iz občin

Ljubljanske regije

Grad Goričane pri Medvodah sodi skupaj z vrhom med naše pomembne kulturnozgodovinske spomenike. Grad je večini Ljubljančanov poznan po svojih muzejskih zbirkah in razstavah, medtem ko za vrt za njim obiskovalci skoraj ne vedo. V zadnjem času pa v Goričanah razmišljajo, da bi tudi stari obzidni vrt uredili gradu in okolju primerno in spominski park odprli za obiskovalce. Zasnova ureditve je že pripravljena, naredila jo je študentka biotehniške fakultete, sedaj je krajska arhitektka, ki si je to delo izbrala za diplomsko nalogo.

Na Dolah pri Litiji še pred nekaj leti skoraj ni bilo mogoče najti zaposlitve in precej mladih je zaradi tega zapuščalo domove. Potem je Kovinarska iz Krškega zgradila tam obrat, ki je že nekaj časa organiziran kot TOZD. Tudi v tamkajšnji kmetijski zadrugi so si prizadevali, da bi zaposlili čimveč vaščanov, predvsem žensk; začeli so s proizvodnjo sveč, ko so to opustili, pa s proizvodnjo papirne konfekcije. Pred kratkim so dobili tudi prepotrebne nove prostore. Nova investicija bo omogočila približno trikratno povečanje proizvodnje — v obratu bodo predelali prek 1000 ton papirja letno. Delavci bodo delali v boljnih razmerah, omogočena pa bo tudi zaposlitev novih.

RAZISKOVALNA IN IZUMITELJSKA DEJAVNOST

Naloge čakajo

Stališče, sklepov, predlogov, dobrih zamisli, ki naj bi pospešili raziskovalno in inventivno dejavnost v naši občini, ni malo. Z njimi so družbenopolitične organizacije, izvršni svet in razni odbori domala zasuli delegate na seji občinske skupščine 30. januarja. V središču pozornosti je bila namreč prav ta dejavnost, ki bi v zdajšnjih gospodarskih razmerah morala imeti izjemno pomembno mesto. Zato je bilo pričakovati, da se bodo k besedi oglasili tudi delegati, zlasti iz zbora združenega dela, saj so nove zamisli in izboljšave življenjskega pomena za razvoj in s tem poslovni uspeh delovnih organizacij. Pa se to ni zgodilo.

Toda ne glede na to, da je v delegatskih klopeh zbora združenega dela vladal molk, kaže na podlagi že prej omenjenih stališč, sklepov in mnenj, zapisa v Delegatski tribuni in uvodnih besed razlagalcev ugotovili, da so cilji in naloge, ki zadevajo raziskovalno in inventivno dejavnost, bolj ali manj jasni, vprašanje pa je, kako doseči, da ne bi bilo razmika med nameni in konkretnimi rezultati.

Nahajamo se v izjemno težavnem gospodarskem položaju. Želimo ustvarjati z domačim znanjem, hočemo ga celo izvažati, zato naj bi inovacijska dejavnost postala množična. Večje število inovacij bi bilo brez dvoma pomemben prispevek k stabilizacijskim prizadevanjem. Toda podatki, objavljeni v Delegatski tribuni, zbrani na podlagi ankete, ki jo je občinska raziskovalna skupnost izvedla leta 1982, ne zbuja optimizma. Poznavalci razmer namreč ocenjujejo, da se stanje od takrat pa do danes ni bistveno spremenilo, tako da podatki iz te ankete veljajo tudi še danes.

Anketa, ki je zajela 68 delovnih organizacij, v katerih dela okoli 70 odstotkov vseh zaposlenih v gospodarstvu naše občine, je pokazala, da je le 0,9 odstotka delavcev vključenih v inovacijsko dejavnost. To je sicer več kot pred leti, a še vedno veliko premalo, da bi lahko govorili o množičnosti. Razvojno raziskovalne enote — tam kje jih sploh imajo — so majhne in imajo v povprečju le sedem zaposlenih. Ponavadi tudi niso organizirane kot samostojni oddelki.

V anketiranih ozidih je v teh enotah delalo 255 delavcev, od teh jih je le 57 odstotkov imelo vsotok ali višjo izobrazbo. Načrtovanja in usmerjanja te dejavnosti domala ni. Škrpa pri nagrajevanju inovatorjev. Zapreka za razmah te dejavnosti pa je tudi naše gledanje nanjo. Največkrat smo nepotprežljivi in mislimo, da se morajo rezultati pokazati takoj, ne da bi vedeli, da je na začetku včasih sploh težko reči, ali bo delo sploh obrodilo sadove.

Naj bo karkoli, dvomov o tem, ali potrebujemo raziskovalno in inventivno dejavnost ali ne, ni več. Potrebujemo jo bolj kot kadarkoli prej. Očitno je tudi, da se moramo prizadevati za njen razmah. Toda zdaj se, da se vse preveč tistih, ki bi k njenemu razvoju lahko marsikaj prispevali zadovoljni s stališči, sklepi, dobrimi nameni. Zamisliti se velja ob dejstvu, da se je na zboru združenega dela oglasil v razpravi en sam delegat.

DARJA JUVAN

IZ POBRATENE BILEČE

Tekstilna tovarna Bilečanka je lani skoraj podvojila svoj izvoz. V Avstrijo, ZRN, Dansko in v številne dežele v razvoju je v 11 mesecih izvozila za več kot 3 milijone dolarjev svojih izdelkov. Njihov skupni izvoz pa je v tem obdobju dosegel vrednost okrog 550 milijonov dinarjev.

V Gacku pri Bileci so novembra praznovali 40-letnico ustanovitve 29. hercegovske udarne divizije. Na velikem slavu se je zbralo prek 20 tisoč ljudi, med njimi okrog 5 tisoč preživelih borcev divizije na čelu s svojim komandantom, narodnim herojem Vladom Segrtom. 29. hercegovska divizija je med vojno navezala tesne stike s prebivalstvom širom po Jugoslaviji in še

posebej s Slovenci. V Gacku so ji ob 40-letnici postavili spomenik v obliki cveta s sedmimi venčnimi listi, ki simbolizira divizijo z njenimi sedmimi brigadami.

V Bileci posodablja PTT promet. Ob koncu lanskega leta so dogradili prizidek mestne pošte s 1.400 kvadratnimi metri uporabne površine. Zdej je na vrsti opremljanje nove avtomatske telefonske centrale z začetno zmogljivostjo 2.400 števk. Končali naj bi jo v drugi polovici letošnjega leta, a pričakujejo, da bo nared že poleti. Z novo telefonsko centralo bo Bileca vključena v mednarodni telefonski promet, olajšano pa bo tudi vzpostavljeno medkrajevnih telefonskih zvez.